

กระทรวงวิทย์ฯ เปิดเวทีแสดงความคิดเห็น ต่อยอดพัฒนาระบบสำรวจโลกด้วยดาวเทียมของประเทศ

ประเทศไทยได้มีการใช้ข้อมูลจากดาวเทียมทั้งของประเทศไทยและประเทศอื่นๆ เพื่อการติดตามและสำรวจทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า 30 ปี ซึ่งการใช้งานระบบดังกล่าว สามารถลดเวลาและค่าใช้จ่ายของประเทศ อีกทั้งยังได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เช่น การวางแผนการเพาะปลูก การติดตาม และประเมินสถานการณ์น้ำท่วม ไฟป่า ภัยแล้ง การบุกรุกพื้นที่ป่า ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้ผู้ใช้งานมีความต้องการข้อมูลที่หลากหลาย ทันต่อเหตุการณ์ และง่ายต่อการเข้าถึง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบสำรวจโลกด้วยดาวเทียมระยะที่ 2 ขึ้น

ดร.วีรพงษ์ แพสุวรรณ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เปิดเผยว่า กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีและข้อมูลจากดาวเทียมมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ จึงได้จัดงาน

สัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็นโครงการระบบสำรวจโลกด้วยดาวเทียมของประเทศขึ้น ในวันที่จันทร์ที่ 4 พฤศจิกายน ที่ผ่านมา ณ ห้องแซฟไฟร์ 1-2 โรงแรมเซ็นจูรี่ พาร์ค กรุงเทพฯ โดยการจัดสัมมนาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาที่มาจากทุกภาคส่วน ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบสำรวจโลกด้วยดาวเทียมของประเทศ เพื่อนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาถ่ายทอดและพัฒนาระบบ และตอบสนองต่อภารกิจที่สำคัญของประเทศไทย 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการน้ำและภัยพิบัติ ด้านการเกษตร ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการวางแผนพัฒนาและจัดการพื้นที่เมือง และระบบโครงสร้างพื้นฐานความมั่นคงและการทหาร โดยระบบสำรวจโลกด้วยดาวเทียมนี้ จะต้องเข้าถึงข้อมูลต้นน้ำที่หลากหลาย เช่น ข้อมูลชั้นความสูงภูมิประเทศ, แหล่งน้ำและระดับน้ำ, ข้อมูลด้านอุตุนิยมวิทยา, แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน, ขอบเขตพื้นที่เมือง, พื้นที่ป่า, ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูลภาคสนาม ฯลฯ รวมถึงการมีระบบบูรณาการข้อมูลและผลิตภัณฑ์ประยุกต์ต่างๆ และจะต้องมีระบบบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างครบถ้วนต่อไป นอกจากนี้ กระทรวงฯ ยังได้เชิญชวนให้ประเทศที่มีศักยภาพทางเทคโนโลยีสูงจากทั่วโลก

ให้เสนอกรอบแนวคิดของระบบดังกล่าว (Request for Conceptual Model-RCM) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ทั้งในด้านของการประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility) ในแง่มุมต่างๆ อีกด้วย

ทางด้าน ดร.อานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ กล่าวเพิ่มเติมว่า และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการงานสัมมนาในครั้งนี้ จะเปิดการรับฟังข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นในด้านต่างๆ อาทิ การประยุกต์ใช้ หรือ Applications ในการจัดการภัยพิบัติ น้ำ เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังการใช้ประโยชน์ในกรณีน้ำท่วมใหญ่ปี 2554 และเหตุการณ์คราบน้ำมันที่จังหวัดระยอง เมื่อเดือนกรกฎาคม 2556, Applications ในด้าน

การวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่เมือง และระบบโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อการวางแผนพัฒนาที่เป็นระบบลดปัญหาความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน, Applications ความมั่นคงและการทหาร ซึ่งหมายรวมถึงการจัดการกับปัญหาเสฟติด การเคลื่อนย้ายทรัพยากรที่ผิดกฎหมาย และการควบคุมการระบาดของโรคต่างๆ, การบริหารจัดการระบบในระยะยาว แผนธุรกิจ และแผนการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในด้านเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์ใช้ ทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น และ Applications ในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

“เรื่องการพัฒนาดาวเทียมที่ออส ระยะที่ 2 นั้น จะมีอยู่สองประเด็น คือเราเห็นความจำเป็นของนำเทคโนโลยีดาวเทียมมาใช้งานได้ แต่ข้อจำกัดที่ผ่านมาอย่างในอดีตคือเรามีข้อมูลดาวเทียมเยอะจากดาวเทียม 20 กว่าดวง ย้อนหลังไปรวม 30 ปี และในปัจจุบันนี้ดาวเทียม 1 ใน 20 นี้ อย่างน้อยๆ ไม่ต่ำกว่า 5 ดวง ที่ถ่ายภาพในประเทศไทยตรงใดตรงหนึ่งทุกวัน แต่การนำไปใช้ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก เพราะหน่วยงานที่ต้องดำเนินการในปลายทาง ยังขาดการพัฒนาศักยภาพอีกเยอะ แล้วระบบ กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอให้นำเทคโนโลยีใส่เข้าไป เพราะบางอย่างนั้นเขากำหนดไว้ว่าต้องใช้วิธีไหน วิธีนี้ วิธีอื่นไม่ได้ ดาวเทียมจึงคล้ายๆ เป็นของแถม มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ แต่ในขณะที่เดียวกันที่อื่นๆ ในโลก หรือยกตัวอย่างไม่ต้องอื่นไกล เช่น ภาคเอกชนในประเทศไทยเอง เดียวนี้เขาใช้เทคโนโลยีดาวเทียมมากมาย ไม่ว่าจะใช้ในการนำทางในเรื่องต่างๆ แม้แต่แท็กซี่เดี๋ยวนี้เขาก็ใช้ระบบ GPS บริษัทการเกษตรใหญ่ๆ ในประเทศไทยก็นำเทคโนโลยีนี้มาใช้ประโยชน์จากตรงนี้ก็มากมายนะ” ดร.อานนท์ กล่าว

ดร.อานนท์ กล่าวอีกว่า ในขณะที่หน่วยงานของรัฐบาลนำข้อมูลจากดาวเทียมที่ออสไปใช้ในการทำแผนที่ทรัพยากร, ป่าไม้ และในเรื่องของการออกแบบพื้นที่ชลประทานเกือบทั้งหมด และการพัฒนาต่อยอดดาวเทียมที่ออสในระยะที่ 2 นี้ จะเน้นในเรื่องของการตั้งโจทย์ว่า ทำอย่างไรให้ข้อมูลในระยะที่ 1 หรือในระยะปัจจุบันที่ใช้ดาวเทียมอยู่ 24 ดวงนี้ สามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และระยะที่ 2 นี้จะเน้นไปที่การตอบโจทย์ผู้ใช้ปลายทางให้ได้มากที่สุดว่าต้องการนำข้อมูลจากดาวเทียมไปใช้ประโยชน์ทางด้านไหนอย่างไร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้ประโยชน์ของดาวเทียมที่มีอยู่ต่อไป

จรัส พิบูลย์บุญโชติ-ธนวัฒน์ บุตรแขก/รายงาน